

ДО
ДОЦ. Д-Р ИВАН ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО
И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

СТАНОВИЩЕ

Относно: Проект на решение за утвърждаване на цени на топлинна енергия и определяне на цени и премии за електрическа енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на дружества от сектор „Топлоенергетика“ от 01.07.2021 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ИВАНОВ,

Като защитник на правата и свободите на гражданите изразявам категорично становище срещу повишението на цените на топлинната енергия, считано от 01.07.2021 г.

Преди всичко бих искала да заявя несъгласие с подадените от топлофикационните дружества искания за значителни увеличения на цените на топлата вода и парното, а именно: за гр. Велико Търново – със 71%, за гр. Перник – с 61%, за гр. Враца – с 41%, за гр. Бургас – с 32%, за гр. Пловдив – с 23%, за гр. Плевен – с 16%, за гр. София – с 15%.

Категорична е позицията ми, че такъв ръст на цените не съответства на изискванията на чл. 2, ал. 2 от Закона за енергетиката, съгласно който производството, преносът, разпределението и търговията с топлинна енергия се извършват при гарантиране защитата интересите на потребителите.

Макар че за голяма част от топлофикационните дружества Комисията за енергийно и водно регулиране /КЕВР/ понастоящем предвижда по-нисък размер на увеличението на цените на топлинната енергия за новия регулаторен период в сравнение със заявления, смятам за неприемлива минималната корекция в цената за най-голямото дружество в сектора – „Топлофикация София“ ЕАД, вместо поисканите около 15%, КЕВР предлага поскъпване с 14% за топлата вода и парното.

Смятам, че заявената от работната група на регулатора цел, а именно „да постигне относително плавна корекция на цените на топлинната енергия на фона на повишението на ключови ценообразуващи елементи“, не е изпълнена по отношение на предложените за обществено обсъждане от регулатора увеличения: за гр. София - 14%; гр. Велико Търново - 13%; гр. Варна - 11%; гр. Бургас – с близо 11%; гр. Перник, гр. Разград и гр. Враца – с около 10%; гр. Пловдив – с близо 9%.

Преди да представя аргументите по същество, бих искала за пореден път да обърна внимание на процедурата по утвърждаване на цени. На участниците в общественото обсъждане са предоставени по-малко от два работни дни за запознаване с проекта на решение за утвърждаване на цени в сектор „Топлоенергетика“ /Проекта/. Още повече, анализът на Проекта е допълнително усложнен от допуснатата в доклада на работната група съществена техническа грешка във връзка с превалутирането на разходите за покупка на квоти за въглеродни емисии – грешка, която енергийните дружества установиха, а работната група потвърди по време на откритото заседание на 02.06.2021 г.

Със съжаление следва да отбележа, че представеният регулаторен преглед в сектор „Топлоенергетика“ за периода 2020-2021 г. потвърждава опасенията, които изложих пред КЕВР през м. май и м. юни 2020 г. относно промените в Наредба № 5 за регулиране на цените на топлинната енергия.

Продължавам да настоявам определянето на цените на топлинната енергия да отчита реалностите на пазара коректно и достатъчно динамично. Едногодишният период за утвърждаване на цени на топлинната енергия е прекалено дълъг и откъснат от динамиката на пазара на енергийните суровини и на въглеродните емисии.

В тази връзка смятам за наложително КЕВР да подготви изменения в Наредбата, след извършен обективен анализ на действието ѝ.

Друг въпрос, който бих искала да поставя на Вашето внимание е относно прилаганият понастоящем метод за регулиране на цените в сектор „Топлоенергетика“ - „норма на възвръщаемост на капитала“, приет от КЕВР преди повече от 9 години /21.02.2012 г./.

Настоявам Комисията да анализира ползите и недостатъците на този метод и необходимостта от евентуална промяна.

Стои въпросът дали прилагането на този метод е достатъчно чувствителен към качеството на предоставяните топлоснабдителни услуги на гражданите. Както е известно, през изминалия отоплителен сезон възникнаха значителни нарушения в топлоснабдяването на част от клиентите на „Топлофикация - Перник“ АД, а начислените впоследствие неустойки се оказаха обидно малки - по няколко лева на абонат.

На следващо място, с цел установяване на фактическите технико-икономически и финансови резултати, работната група прави анализ на общото финансово състояние за 2020 г. на дружествата от сектор „Топлоенергетика“ на база представените годишни финансови отчети. Прави впечатление, че всички топлофикации, с изключение на „Топлофикация София“ ЕАД, са предоставили на регулатора финансови отчети, някои - неодитирани.

Действително сроковете в Закона за счетоводството за изготвянето на отчетите са променени, но не мога да приема липсата на финансов отчет от страна на „Топлофикация София“ ЕАД, макар и предварителен, какъвто е представила последния път на регулатора. Поради тази причина няма и финансов анализ на дружеството. Възниква въпросът – без финансов анализ в какво се състои регулаторният преглед за това дружество.

Освен това следва да подчертая, че за приключващия ценови период 2020-2021 г. КЕВР прогнозира значително по-високи цени на природния газ от отчетените в действителност. Поради това и цените на топлата вода и парното бяха завишени. В

резултат клиентите на топлофикационните дружества надплатиха за периода около 29 млн. лв. Тази значителна сума също така доказва колко неприемливо е да се залагат множество прогнозни елементи за целия едногодишен ценови период.

Необходимо е ясно да бъде посочено как тези средства ще бъдат възстановени на клиентите с новите цени на топлата вода и парното от 01.07.2021 г.

Също така прави впечатление, че в регулаторния преглед за ценовия период 2020-2021 г. е отчетено значително непрогнозирано от КЕВР завишение на разходите на енергийните дружества за достъп и пренос на природен газ.

Очаквам становището на регулатора относно поскъпването на мрежовите услуги, които имат пряко отражение в цените на топлинната енергия.

Бих искала да подчертая също, че в условията на действащата Наредба № 5 за регулиране на цените на топлинната енергия енергийните дружества не са мотивирани да търсят възможности за закупуване на квотите за въглеродни емисии по най-изгодни цени, тъй като в края на едногодишния период фактурите им за емисиите ще бъдат осребрени от регулатора.

Смятам, че при ежемесечно или тримесечно определяне на цени в сектор „Топлоенергетика“ разходите за закупуването на квоти за въглеродни емисии ще се контролират много по-ефективно.

Във връзка с това очаквам отговор от КЕВР – извършена ли е проверка дали топлофикационните дружества са положили усилия да минимизират разходите си за тези квоти. Това е много важен въпрос, тъй като тези разходи имат съществен дял за формирането на цените за крайните клиенти. Вярвам, че регулаторът има капацитет за извършването на такъв преглед.

Съществен недостатък на предложението Проект е, че качеството на предоставяните топлоснабдителни услуги за гражданите не намира място сред факторите, които влияят върху ценообразуването.

Специално искам да подчертая, че обществото очаква от регулатора достатъчно категорична обосновка на всеки признат разход на енергийните дружества.

В заключение, съгласно гореизложеното изразявам категорично становище за преразглеждане на проекта за увеличението на цените на топлинната енергия, с цел защита правата и интересите на гражданите.

С уважение,

**ДОЦ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**